

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a JUDr. Zdenky Reisenauerovej, v právnej veci navrhovateľov: **1/ J. W.**, bytom S., V., R., **2/ E. S.**, I., B., M., **3/ R. S.**, T. U., B., M., všetci zastúpení Ing. T. K., Ž., proti odporcovi: **O.P.Ú.** vo V., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu číslo 2007/00321-007 zo dňa 1.3.2007, o odvolaní navrhovateľov proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 1Scud/6/2007-21 zo dňa 8.6.2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 1Scud/6/2007-21 zo dňa 8.6.2007 **potvrďuje.**

Navrhovateľom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie č. 2007/00321-007 zo dňa 1.3.2007, ktorým odporca rozhodol, že navrhovateľom sa nenavracia vlastníctvo k pozemkom nachádzajúcim sa v k. ú. S. a O.N. V. pre nesplnenie podmienky podľa § 2 zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon).

Proti tomuto rozsudku podali navrhovatelia včas odvolanie, ktorým navrhli napadnuté rozhodnutie ako nesprávne a nespravodlivé zrušiť. Poukázali na to, že právo si uplatnili po pôvodnom vlastníkovi H. S., starom otcovi, ktorý predmetné nehnuteľnosti nadobudol ešte počas Rakúsko-Uhorskej monarchie, ktorej súčasťou bola aj Slovenská republika a Maďarská republika a ktorý sa rozhodol žiť v Budapešti.

Podľa ich názoru ako jediní vnuci pôvodného vlastníka, ktorých práva sú zabezpečené aj medzinárodnými právnymi predpismi, sú oprávnení k navráteniu vlastníctva, resp. priznaniu práva na náhradu. Napriek tomu, že zákon č. 503/2003 Z. z. bol prijatý ešte pred vstupom Slovenskej republiky a Maďarska do EÚ, v súčasnej dobe by skutočnosť, že nie sú štátnymi občanmi Slovenskej republiky a ani tu nemajú trvalý pobyt nemala byť prekážkou vyhovenia ich nároku.

Odporca vo svojom vyjadrení k odvolaniu trval na tom, že jeho postup pri rozhodovaní o nároku navrhovateľov bol v súlade so zákonom a preto navrhol odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľov nie je dôvodné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zo spisu prvostupňového súdu i z administratívneho spisu odporcu zistil, že navrhovatelia si žiadosťou podanou u odporcu dňa 29.12.2004 uplatnili reštitučný nárok na vrátenie pozemkov nachádzajúcich sa v k. ú. S. a O.N. V. ako zákonní dedičia po pôvodnom vlastníkovi – ich starom otcovi H. S., Rozhodnutím č. 2007/00321-007 zo dňa 1.3.2007 odporca nenavrátil navrhovateľom vlastníctvo a nepriznal im právo na náhradu za predmetné nehnuteľnosti s odôvodnením, že navrhovatelia nespĺňajú podmienky uvedené v § 2 zákona na vrátenie vlastníctva alebo priznanie práva na náhradu, pretože nie sú občanmi Slovenskej republiky.

Proti rozhodnutiu podali navrhovatelia opravný prostriedok, v ktorom namietali, že sa cítia byť oprávnenými k navráteniu vlastníctva, resp. k priznaniu práva na náhradu ako jediní vnuci pôvodného vlastníka, t. j. ako oprávnení dedičia, ktorých práva sú zabezpečené aj medzinárodnými právnymi predpismi. Vyjadrili názor, že v súčasnej zjednotenej Európe považujú podmienku štátneho občianstva za diskriminačnú.

Rozhodujúc o podanom opravnom prostriedku krajský súd napadnuté rozhodnutie odporcu potvrdil, potom čo sa stotožnil so záverom odporcu, že navrhovatelia nespĺňajú zákonné podmienky stanovené v § 2 ods. 1 a 2 zákona,

v zmysle ktorých je predpokladom priznania reštitučného nároku to, že oprávnená osoba je občanom Slovenskej republiky s trvalým pobytom na jej území a jej pozemok prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v období od 25.2.1948 do 1.1.1990 spôsobom uvedeným v ustanovení § 3 zákona; a ak takáto osoba zomrela pred uplynutím lehoty uvedenej v § 5, sú oprávnenými osobami štátni občania Slovenskej republiky, fyzické osoby v poradí taxatívne uvedenom v § 2 ods. 2, písm. a až e/ zákona.

Z administratívneho spisu odporcu vyplýva, že predmetné pozemky boli vo vlastníctve H. S., naposledy bytom Budapešť, ktorý zomrel 19.5.1958. Navrhovatelia sú potomkami pôvodného vlastníka predmetných nehnuteľností, avšak nie sú občanmi Slovenskej republiky.

Podľa § 1 zákona tento zákon upravuje navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré nebolo vydané podľa osobitného predpisu. Vlastnícke právo sa vracia k pozemkom, ktoré tvoria a) poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patria, b) lesný pôdny fond.

Podľa § 2 zákona právo na navrátenie vlastníctva k pozemku podľa tohto zákona môže uplatniť **oprávnená osoba, ktorá je občanom Slovenskej republiky s trvalým pobytom na jej území a ktorej pozemok prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v období od 25. februára 1948 do 1. januára 1990** (ďalej len "rozhodujúce obdobie") spôsobom uvedeným v ustanovení § 3 (ods. 1).

Ak osoba, ktorej vlastníctvo k pozemku prešlo v rozhodujúcom období do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby v prípadoch uvedených v ustanovení § 3, zomrela pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5 alebo ak bola pred uplynutím tejto lehoty vyhlásená za mŕtvu, sú oprávnenými osobami štátni občania Slovenskej republiky, fyzické osoby v tomto poradí:

- a) dedič zo závetu, ktorý bol predložený v konaní o dedičstve, ktorý nadobudol celé dedičstvo,
- b) dedič zo závetu, ktorý nadobudol dedičstvo, ale len v miere zodpovedajúcej jeho dedičskému podielu; to neplatí, ak dedičovi podľa závetu pripadli len jednotlivé veci alebo práva; ak bol dedič závetom ustanovený len k určitej časti pozemku, na ktorú sa vzťahuje povinnosť vydania, je oprávnený len k tejto časti pozemku,
- c) deti a manžel osoby uvedenej v odseku 1, všetci rovným dielom; ak dieťa zomrelo pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti, a ak niektoré z nich zomrelo, jeho deti,
- d) rodičia osoby uvedenej v odseku 1,
- e) súrodenci osoby uvedenej v odseku 1, a ak niektorý z nich zomrel, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti (ods. 2).

V prípadoch uvedených v ustanovení § 3 ods. 1 písm. j) sú oprávnenými osobami aj osoby tam uvedené; ustanovenia odseku 2 písm. c) až e) platia obdobne (ods. 3).

Podľa § 5 ods. 1 zákona právo na navrátenie vlastníctva k pozemku môže uplatniť oprávnená osoba do 31. decembra 2004 na obvodnom pozemkovom úrade, v ktorého obvode vlastnila pozemok, a zároveň preukáže skutočnosti podľa § 3. Neuplatnením práva v lehote právo zanikne.

Z citovaných zákonných ustanovení je teda zrejmé, že navrhovatelia, keďže nie sú občanmi Slovenskej republiky, nespĺňajú jednu zo základných podmienok stanovených zákonom (§ 2 ods. 2 zákona), ktorej nedostatok nie je možné odpustiť.

V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa čl. 295 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva sa jej pôsobnosť nevzťahuje na úpravu vlastníckych vzťahov uplatňovaných v jednotlivých členských štátoch. Ustanovenie čl. 12 Zmluvy síce zakazuje akúkoľvek diskrimináciu na základe štátnej príslušnosti, ale iba v otázkach spadajúcich do pôsobnosti tejto Zmluvy. Keďže na úpravu vlastníckych vzťahov sa pôsobnosť Zmluvy nevzťahuje, nie je v tomto prípade aplikovateľný ani čl. 12 Zmluvy a preto na námietku navrhovateľov označujúcu zákonom vyžadovanú podmienku štátneho občianstva Slovenskej republiky za diskriminačnú, nebolo možné prihliadnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa vzhľadom k vyššie uvedenému stotožnil s názorom krajského súdu, že na navrátenie vlastníctva alebo poskytnutie náhrady neboli splnené podmienky podľa § 2 zákona a preto v súlade s § 219 OSP napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Pretože navrhovatelia boli v konaní neúspešní, súd im v súlade s ustanovením § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 246c a § 250k ods. 1 OSP, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Poučenie: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 25. marca 2008

JUDr. Igor B e l k o, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia :